

HOSTĚ V KC OF aneb CO SE DĚJE V TOMTO DOMĚ ?

Dne 10.4. přijal představitel KC OF Martin Palouš v sídle KC OF dánskou delegaci, vedenou ministrem hospodářství Nielsem Helvegem Petersenem. Této schůzky se zúčastnila rovněž členka dánského parlamentu Kirsten Lee a dánský velvyslanec v Československu Vigand Lose. Martin Palouš seznámil hosty s volebním programem Občanského fóra, s jeho úkoly pro nejbližší období a také s jeho perspektivami po červnových parlamentních volbách.

Bývalý nizozemský ministr zahraničí Max van der Stoel, nynější předseda nizozemského Helsinského výboru, navštívil dne 10.4. Koordinační centrum OF. Max van der Stoel se v roce 1977 jako první zahraniční politik oficiálně setkal s jedním z mluvčích Charty 77 profesorem Janem Patočkou, a proto se v Československu těší velké vážnosti. V KC OF se setkal s Ivanem M. Havlem a s Martinem Paloušem. Schůzky se zúčastnil rovněž poslanec FS za VPV Ivo Novák. Hovořilo se o volebních perspektivách OF. Zástupce VPV Ivo Novák navrhl spolupráci v oblasti postgraduálního studia. Maxe van der Stoela doprovázel student rotterdamské university Martin Mlypář, který přítomné seznámil s projektem studijních výměn pro studenty a učitele vysokých ekonomických škol v Nizozemí a Československu. Výsledkem jednání byla rovněž dohoda, že po parlamentních volbách v červnu zorganizuje KC OF širší setkání s nizozemským hostem.

Dalším hostem v budově na Jungmannově náměstí byl švédský konzervativní poslanec Carl Bildt, doprovázený švédským velvyslancem v Československu Lars Acem Nilsonem. Ivan M. Havel seznámil hosty s volebním programem OF a se situací v Československu před začátkem volební kampaně.

Americký politolog Paul Bernstein jednal téhož dne v sídle KC OF s jeho představitelem Ivanem Havlem o možnostech kulturní výměny v oblastech žurnalistiky a podnikání mezi vážnými zájemci o tyto obory z USA a ČSFR. Host z USA rovněž přinesl některé zajímavé postřehy o možné budoucí roli Občanského fóra a o situaci v Československu, kde tráví na soukromé návštěvě již druhý týden.

GENERÁLNÍ STÁVKA

[VIA, 11.4. - upraveno] Nespokojenost s tím, že KSČ je nadále vlastníkem neoprávněně nabytého majetku, 11. dubna v poledne vyjádřili pracující Československa desetiminutovou manifestační generální stávkou. K výzvě Občanského fóra závodu ČKD Polovodiče podpořené Koordinačním centrem OF se do úterý přihlásilo půl druhého tisíce závodů a organizací. Deset minut před polednem byla manifestační stávka zahájena houkáním sirén, pražské tramvaje přerušily po dobu stávky jízdu, vlakové soupravy metra zastavily provoz na dvě minuty.

Zeptali jsme se mluvčího OF ČKD Polovodiče Milana Kondra na to, jak byla stávka úspěšná. Řekl nám, že OF ČKD obdrželo asi 2 500 oznámení od podniků a organizací, které se ke stávce připojily. Podle jeho hrubého odhadu se stávky zúčastnily asi dva milióny pracujících v celé republice. Jmenoval např. podniky ČKD Praha, Vítkovické železárny i Kancelář presidenta republiky.

Podle slov Milana Kondra se podařilo zformovat společenské hnutí, které je schopné kontrolovat chování komunistické strany.

Na otázku, jak budete dále postupovat v případě, že KSČ nevrátí majetek,

mluvčí OF ČKD Polovodiče odpověděl: "Všechny ohlasy, které přišly od závodů a organizací, předáme FS. Podporujeme cestu přes parlamentní komisi, přes Výbor lidové kontroly a chceme vyvinout tlak na zákonná opatření. Druhá cesta je prostřednictvím důležitých tlaku veřejností, tlaku tohoto hnutí, jehož jsme nyní mluvčí. Veřejnost zajistí účinnou kontrolu prostředků KSČ, dnes možná účinnější než třeba představuje VLK. Veřejnost se zaměřuje nejen na majetkové vztahy, ale i na morální zodpovědnost. Občané také vidí to, co v naší výzvě nebylo, a to jsou v podstatě i osobní výhody, které plynuly přímo některým členům strany." Milan Kondr zdůraznil, že nelze požadovat navrácení majetku KSČ a nevidět přitom i osobní majetek některých funkcionářů.

Z A E V R O P U B E Z H R A N I C

[VIA, 12.4.] V uplynulém týdnu se v Bradfordu ve Velké Británii konala konference nazvaná Občanská společnost a společenská obrana. Zúčastnili se jí aktivisté nezávislých mírových iniciativ z 22 zemí světa. Účastníci ze střední a východní Evropy zde sepsali prohlášení s názvem "Za Evropu bez hranic", které uvádíme v plném znění:

"Hranice se západní Evropou byly otevřeny, ale hranice ve východní Evropě zůstávají překážkou kontaktů mezi občany těchto států. Tento fakt vede k absurdní situaci, kdy je pro nás jednodušší se setkat ve Velké Británii než ve Varšavě, Praze nebo Moskvě. Pouze občanská diplomacie, nevládní kulturní a ekonomické kontakty mohou vytvořit základy pro demokratizaci východoevropské zahraniční politiky a poskytnout nejlepší záruky bezpečnosti.

Proto požadujeme otevření hranic a zajištění pasů pro všechny občany.

Pokud budou tyto překážky existovat, pochybujeme, že mohou být překonány naše ekonomické problémy.

Pro znovuvytvoření občanské společnosti je podstatné, aby východoevropané pouze nevzhlíželi jeden vedle druhého k západní Evropě, ale aby také byli schopni vidět jeden druhému do tváře."

Toho prohlášení bylo zasláno ministřem vnitř a zahraničních věcí Polska, NDR, Československa, Maďarska, Rumunska, Bulharska a Sovětského svazu.

P R O V Ě R K A S T B N A J I Ž N Í M O R A V Ě

[VIA, 5.4.] Prověrky StB v Jihomoravském kraji začnou v pondělí 9. dubna. Před pět krajských a 14 okresních prověřkových komisí předstoupí postupně přes 600 příslušníků bývalé StB.

Celý proces připravují a garantují občanské komise zřízené z iniciativy Občanského fóra a složené ze zástupců nejvýznamnějších politických sil. Krajská občanská komise pro bezpečnost žádá veřejnost v Jihomoravském kraji o spolupráci.

J E D N Ā N Í O S P O L U P R Ā C I

[VIA, 4.4.] Včera se v budově Koordinačního centra OF v Olomouci sešli ke společnému jednání zástupci okresního KC OF a představitelé okresní organizace Sociálně demokratické strany.

Diskuse se týkala forem spolupráce obou politických sil v situaci, kdy sjezd sociální demokracie rozhodl o samostatném postupu strany k volbám. Zástupci obou jednajících stran konstatovali, že existence shodných bodů v programech OF a soc. demokratů a zejména společný zájem na upevnění demokratického a pluralitního systému v naší zemi zavazuje obě síly hledat možnosti spolupráce. Jejich zástupci se proto dohodli postupovat v předvolební kampani tak, aby stranické zájmy nepřevážily nad pravidly politické etiky, kterou jsou obě jednající strany rozhodnuty respektovat.

DVA DNY HER V. HAVLA

[VIA, 3.4.] Občanské fórum Českého Těšína ve spolupráci s Polsko - Československou solidaritou pořádá pod symbolickým názvem "Na hranici" dvoudenní divadelní festival her Václava Havla. Festival bude slavnostně zahájen v pátek 25. května v 19 hodin ministrem kultury ČR Milanem Lukešem.

V průběhu dvou dnů diváci zhlédnou celkem čtyři tituly Havlových her - Audienci, Largo desolato, Asanaci a Zahradní slavnost. Představí se divadelní soubory z Polska a Československa.

Program Festivalu "Na hranici": 25.5., Český Těšín 20.00, Largo desolato
Teatr Powsezchny z Varšavy
Cieszyn 20.00, Audience
Divadlo z Martina
22.00, odborný seminář
26.5., Český Těšín 17.00, Audience
Divadlo z Martina
20.00, Zahradní slavnost,
Národní divadlo
Cieszyn 17.00, Asanace
Komorní scéna Ostrava

KOMU VRÁTIT MIKROFON ?

[VIA, 9.4.] Bývalý mluvčí Charty 77 a přední obhájce lidských práv Stanislav Devátý zaslal ministrowi vnitra ČSFR Richardovi Sacherovi dopis datovaný 8. dubnem 1990, v němž ho upozorňuje na nález odposlouchávacího zařízení ve svém bytě. Uvádíme znění dopisu, jehož kopii nám dnes Stanislav Devátý poskytl ke zveřejnění:

Pane ministře,
před několika týdny jsem našel ve svém bytě fungující odposlouchávací zařízení. Můj soused, jehož bytem kabel odposlouchávacího zařízení vedl, mne ujistil, že krátce po jeho instalaci sám kabel přerušil. Dále mi sdělil, že nyní nalezený kabel je silnější a má rovněž jinou barvu a že je tedy vyměněn.

Mohl bych zajisté zůstat klidný a říci si - ať si mne poslouchají - i když nevím, k čemu jim to bude; moje názory znají bezmála už dvacet let. Víím, pane ministře, že Váš čas je drahý a že se tímto případem nebudete zabývat, a proto využívám této příležitosti, abych upozornil na tyto temné síly naší veřejnosti. A pak - nevím, komu mám ten drahý odposlouchávací mikrofon vrátit, když Státní bezpečnost neexistuje.

Nebo existuje ?

OMLUVA

Redakce Infora se omlouvá všem občanům, kteří se na nás obrátili se stížností ohledně poskytování našeho bulletinu výhradně za finanční příspěvek ve středisku Aurora. Vedení střediska bylo již upozorněno, že bulletin se poskytuje zcela zdarma. Bohužel peníze v našich silách okolnosti rozdávání kontrolovat. Můžete trvat na jeho věnování zdarma s odvoláním na toto oznámení. Dobrovolným příspěvovatelům na činnost Občanského fóra však děkujeme.

UPOZORNĚNÍ K C O F

Prosíme do budoucna veškerou poštu určenou Koordinačnímu centru OF, jeho jednotlivým střediskům a komisím adresovat výhradně na tuto adresu:
Koordinační centrum OF, pošt. příhrádka 632, pošta Praha 1,
Politických vězňů 4, 111 21 Praha 1.

*****Předem děkujeme.*****

Z E SLOVNÍKU POLITICKÉHO MYŠLENÍ ROGERA SCRUTONA

SVOBODA POLITICKÁ (*freedom, political*) Svobodu lidé často vyzdvihují jako nedělitelnou součást kapitalistické ekonomiky a neopak, na její nepřítomnost obvykle poukazují v reálnech, o kterých se říká, že jsou totalitní či komunistické. Takové jsou běžné rozšířené mínění a ačkoli je to, kteří se jimi cítí být obviňováni, zpravidla odbyvají jako »ideologii, není sporu o tom, že jsou utvářena z hlediska pojmu, který má klíčový význam pro politické myšlení a který je také předmětem mnoha filosofických úvah - v dalším textu je můžeme pouze naznačit.

Třeba odlišit negativní a pozitivní ideu svobody. Ta první bývá často vyjadřována jako "svoboda od čeho", ta druhá jako "svoboda k čemu", "svoboda něco dělat". Člověk může být vůči těm či oněm omezením a hrozbám svobodný, ale přitom může žít ve světě, který mu dává svobodu dělat jen velmi málo - dejme tomu proto, že nemá k dispozici prostředky, bez nichž své práva nemůže vykonávat. Hranice tu nejsou nikterak ostré, takže se tyto dvě představy svobody mohou do jisté míry zaměňovat. Mezi těmi, kdo se domnívají, že politická svoboda spočívá v nepřítomnosti určitých omezení, resp. přinucení, a těmi, kteří ji sledávají v tom, že člověk určité věci dělat smí (tj. má to dovoleno) a zároveň může, je však rozdíl přinejmenším v důrazu. V jiném smyslu se "pozitivní" svoboda často popisuje jako stav, v němž člověk plně uskutečňuje to, co uskutečňovat smí, to znamená, v němž vnější možnosti odpovídají vnitřní schopnostem člověka uskutečňovat v nich sám sebe a dosahovat svých cílů. Vzájemný vztah různých pozitivních a negativních představ o svobodě patrně způsobuje řadu napětí a konfliktů, které sebou pojem svobody nese.

i) Liberální postoj (vyložený například v knize *On Liberty* J.S.Milla z roku 1859) nachází svobodu, stručně řečeno, v možnosti jednotlivce prosazovat se proti státu (nebo proti společnosti - Mill si z různých důvodů tohoto rozdílu nevšimá). Moc tohoto státu je skrytá v právu, takže měřítkem svobody jednotlivce není shovívavost vůči němu, ale míra, v níž jej právo ovládá. Existují jasné vymezené sféry individuálního života, které nejsou regulovány právem, takže jednotlivci je tu ponechána reálná možnost volby. Dalším vylepšením liberálního hlediska je

pouze za cenu zásahu do sféry svobody někoho jiného: zakázat ji neznamena snížit, ale zvýšit úhrn individuálních svobod lidí. Spory se pak soustřeďují na zpřesňování forem takového práva a na to, má-li či nemá-li právo vycházet větší úřad požadavkům než těm, které se týkají svobody (viz. »*právo a morálka*).

ii) Konzervativní postoj (vyložený například v knize *Liberty, Equality, Fraternity* Sira Jamese Fitzjamese Stephena z roku 1873, napsané jako odpověď Millovi). Vychází zpravidla z toho, že liberální pojetí svobody je buď chybné, nebo že je takovou svobodu třeba uvést do rovnováhy s jinými hodnotami tak, aby bylo legitimní do ní zasáhnout. První tvrzení má sklon zdůrazňovat, že svoboda je hodnotou pouze pro člověka, který si zároveň toho, co tato svoboda povoluje dělat, považuje (svoboda, které vám dovoluje dělat to, co je pro vás bezvýznamné, nemá žádnou hodnotu). Skutečná svoboda je aložena jen než pouhé svolení a existuje pouze tam, kde existuje také hodnota. Lidé si určitých věcí cení proto, že sami sebe vnímají jako bytosti náležející sociálnímu řádu; má-li být zachována svoboda, musí být uchován sociální řád jako její nezbytný předpoklad. To však vřazuje existenci práva a zakládá zvláštní kritérium platnosti práva. Toto tvrzení není přiznačné výlučně konzervativce a často se konstruuje jako útok nikoli na liberalismus jako takový, ale pouze na »*individualismus* omezený v běžném pojetí liberalismu.

iii) Socialistické pojetí zdůrazňuje péči o lidské blaho. Ani první, ani druhé zmíněné pojetí nevěnuje dostatečnou pozornost zajištění podmínek pro pozitivní svobodu. To, že vás právo k něčemu nenutí, nedává vám ještě žádnou moc ockoli dělat, není-li na světě dostatek jídla, pití a chybějí-li podmínky pro fyzické i mravní zdraví. Toto všechno skrývá lidské práce. Mají-li být lidé svobodní v pozitivním smyslu, tj. mají-li mít možnost plně rozvinout svou přirozenost, pak musí strpět jakákoli přinucení nezbytná k organizování jejich práce a k zajištění uspokojivého rozdělování jejich produktů... Takové uvažování vede k to, že se lidem brání ve svobodném rozhodování; liberálové a dokonce i někteří konzervativci na to reagují odvoláváním se na ideu svobody chápané jako »*přirozené právo* tj. jako něco, co nemůže být za žádných okolností člověku odňato, aniž by to bylo ohroženo jeho nepspravedlnost a krutost (viz. »*svoboda*).

vřik jinde -
da spočívá
a počouchat

e zřeteli, že
bytosti (viz.
s dlouhodobé
dalekoséhlé
do popředí